

Verslag Bijeenkomst Praktijkgroep Instrumenten Omgevingsveiligheid

3 november 2020, online

Aanwezigen

Naam	Organisatie
Alexander Klaessen	Antea Group
Nico van Roden	Arcadis
Wopke Botjes	Prorail
Luc Vijgen	DCMR
Manon Kruiskamp	Rijkswaterstaat
André van Vliet	RIVM
Jeroen Neuvel (secretaris)	RIVM
Sam Bader (voorzitter)	RIVM
Paul Uijt de Haag	RIVM
Dick van den Brand	VNCI/CTGG
Stefan Musch	ODNZKG
Arjan Boxman	RIVM
Hans Boot	Gexcon
Marc Dröge	Gasunie
Margreet Spoelstra	IFV
Pieter Uijterlinde	Sitech
Rudy Bos	OMWB
Gijs Slotman	RHDHV
Carla Thijssen	Shell
Lisette Pompe	RIVM
Henrieke Heideman	RIVM
Reinoud Scheres	AVIV
Peter Winkelman	Rijkswaterstaat
Rene Buyck	DOW
Bert Warffemius	Worley
Tom de Pater	RIVM

1. Opening

Sam Bader heet de aanwezigen welkom en zit het overleg voor. Deelnemers die voor het eerst aanschuiven stellen zich voor. Het verslag van de vorige vergadering is vastgesteld.

2. Mededelingen

Consequentie-onderzoek

Het rapport consequentieonderzoek probitrelaties is beschikbaar op de RIVM website

<https://www.rivm.nl/nieuws/nieuwe-probitrelaties-voor-monitoring-van-risicovolle-gebieden>

Stukken overleg

De stukken voor het PrIO overleg waren laat (vrijdagmorgen). Hierdoor was het lastig om het overleg goed voor te bereiden. Verzoek om de stukken eerder te sturen.

Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid (Toelichting door Lisette Pompe, RIVM)

Alle modules van het rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid zijn gepubliceerd op de RIVM website:

<https://omgevingsveiligheid.rivm.nl/rekenvoorschrift-omgevingsveiligheid>

Het betreft de onderstaande modules

Module I: Basisvoorschriften

Module II: Aanvullende voorschriften

Module III: Transport

Module IV: Windturbines

Module V: Buisleidingen

Module VI: Opslag ontplofbare stoffen

De modules bevatten de rekenvoorschriften. Aanvullende informatie is opgenomen in de toelichting. Deze toelichting is ook te vinden op de RIVM website. De toelichting zullen we komende maanden verder aanvullen. Het kan dan ook zijn dat u informatie mist in de toelichting bij de rekenvoorschriften Omgevingsveiligheid in vergelijking met de huidige voorschriften. Deze informatie wordt dan later nog toegevoegd.

De voorschriften treden in werking met de inwerkingtreding van de omgevingswet. Module III is niet aangewezen in de Omgevingswet en deze module zal de komende tijd ook nog verder worden aangevuld. Module IV is nog niet aangewezen, maar geldt als best practice.

Vragen

Ik mis de subselectiemethodiek.

Die komt in de toelichting. Rekenvoorschriften zijn de aangewezen onderdelen. Subselectiemethode is hiervoor een hulpmiddel.

Er wordt op de website verwezen naar Safeti 8.1. Klopt dit?

Nee, dit moet versie 8 zijn.

Feedback

Leden van de PrIO hebben de website van het rekenvoorschrift bekeken. De website met het rekenvoorschrift bevat veel verwijzingen. Men vindt het lastig om overzicht te krijgen. Teksten zijn niet altijd makkelijk leesbaar en toegankelijk. Het RIVM neemt de feedback mee bij de doorontwikkeling van de website.

3. Modelling van transport van waterstof en LNG

Paul Uijt de Haag licht het voorstel toe. Het voorstel geeft invulling aan het signaal van PrIO deelnemers dat de modellering van het transport van LNG en waterstof prioriteit heeft. De transportstromen nemen toe. Het beeld is dat LNG transport nu vooral over weg en water gaat. In de toekomst naar verwachting ook over het spoor.

RIVM is verantwoordelijk voor het voorstellen van de rekenmethode. Begeleidingscommissie draagt inhoudelijke suggesties aan. Er worden nog leden voor de begeleidingscommissie gezocht. Manon Kruiskamp, Hans Boot, Dick van den Brand (onder voorbehoud, overlegt met CTGG) Luc Vijgen, Stefan Musch, Rudy Bos, Margreet Spoelstra en Bert Warffemius melden zich aan. Andere suggesties zijn: Gré van der Veen (Antea), Alan Dirks (Havenbedrijf Rotterdam), Karen van Tol (RHDHV / programma WVIP) of Fenna van Watering (Witteveen en Bos / programma WVIP) of experts vanuit het multifuel tankstationoverleg. Ook wordt voorgesteld de vraag voor te leggen aan de technisch attaché van China i.v.m. ervaringen met LNG. Het RIVM stelt met behulp van deze suggesties een begeleidingscommissie samen en laat een datumprikket rondgaan voor een online meeting met de beoogde begeleidingscommissie.

Vragen

Is er nog aandacht voor het synchroniseren van rekenmethoden? *Dit valt buiten de scope van het project, maar is relevant voor de langere termijn. Stel uit het project blijkt dat er een nieuwe module in RMBII moet komen. Dan is het belangrijk om te weten of dit ook in de toekomst gebruikt blijft worden. Mogelijk wordt dan eerst een korte termijnoplossing ontwikkeld*

Wie gaat het onderzoek doen? *RIVM.*

4. Verzoek rekenmethodiek voor chroomzuurhoudende baden voor behandeling

Het verzoek is behandeld bij de helpdesk Safeti-NL. In 2008 is vastgesteld dat bij dergelijke baden geen externe veiligheidsvragen spelen. Hiervoor is het ook niet nodig om PR of aandachtsgebied te bepalen. Daarom is er geen rekenmethodiek. Wellicht kan wel een analyse nodig zijn om rekening te houden met lange termijn gezondheidseffecten. RIVM biedt aan om t mee te denken.

5. Voorstel rekenvoorschrift van Safeti-NL data naar afstanden op basis van LBW waarden

Toelichting

Bij het bepalen van gifwolkaandachtsgebieden wordt uitgegaan van een statische buitenconcentratie gedurende 30 minuten. Dit leidt soms tot een overschatting van de gifwolk die optreedt bij instantane en 10 minuten scenario's. Ook bij het berekenen van indoor concentraties met Safeti 8.3 zijn de afstanden voor deze scenario's kleiner dan de 2,54xLBW buiten. Je kunt hierdoor een aandachtsgebied krijgen, waarbij je later uit moet leggen dat de verwachte effecten op de betreffende locatie kleiner zijn. Deelnemers aan de PrIO stellen voor dat hier bij het berekenen van de aandachtsgebieden rekening mee gehouden kan worden.

RIVM: deze vraag is ook bij de helpdesk binnen gekomen en beantwoord. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een generieke stap waarmee de aandachtsgebieden moeten worden bepaald en vervolgens een specifieke stap waarmee invulling moet worden gegeven aan het bieden van voldoende bescherming. Bij het bieden van maatwerk op basis van artikel 5.2, 5.14 en 5.15 Bkl zal het bevoegd gezag er bijvoorbeeld rekening mee kunnen houden dat de omvang van het gebied waar mensen binnen gebouwen extra bescherming nodig hebben afhankelijk is van de

daadwerkelijke ventilatie en de tijdsduur dat de gifwolk een gebouw omhult. Hierbij kan het zichtbaar maken van de door Safeti berekende LBW_{indoor} dus toegevoegde waarde hebben.

De methode voor de bepaling van aandachtsgebieden is destijds bewust generiek en robuust gehouden. De generieke aanpak van de aandachtsgebieden is vastgesteld en nu niet te wijzigen. De periode van een half uur voor de interventiewaarde staat in de omgevingsregeling en is beleidsmatig vastgelegd. Het is waardevol om ervaring op te doen met de specifieke uitwerking van effecten in aandachtsgebieden, om te kijken hoe je maatwerk kunt leveren, wanneer gifwolken korter of juist langere tijd aanwezig kunnen zijn. Dit kan worden meegenomen bij de evaluatie van de aandachtsgebieden en kan praktijkvoorbeelden bieden.

Berekening aandachtsgebieden met Safeti-NL 8.3

Enkele deelnemers aan de PrIO geven aan dat berekende aandachtsgebieden met Safeti-NL 8.3 soms af lijken te wijken van de berekende aandachtsgebieden met Safeti-NL 8.2. Er zou soms ook een verschil zijn tussen de contouren van de aandachtsgebieden uit Safeti-NL 8.3 en het bijbehorende SMEZ-rapport uit Safeti-NL 8.3. Een deelnemer heeft dit ook gemeld bij het RIVM. Deelnemers aan de PrIO geven aan dat de berekende aandachtsgebieden met Safeti-NL 8.2 gelijk dienen te zijn aan de berekende aandachtsgebieden met versie 8.3.

RIVM geeft aan dat de uitkomsten van Safeti-NL 8.3 in lijn zouden moeten zijn met de uitkomsten van Safeti-NL 8.2. In versie 8.3 zijn enkele bugs gefixt, die voor sommige scenario's kunnen leiden tot (kleine) veranderingen in effectafstanden en risico's. Deze veranderingen zijn beschreven in de release notes. Een ander bekend geval is dat je in Safeti-NL 8.2 zelf een ontstekingsbron moest intekenen langs de terreingrens. In 8.3 gebeurt dit automatisch. Dit is nauwkeuriger en eenvoudiger, maar kan tot een klein verschil in aandachtsgebieden leiden.

De verbeteringen in 8.3. zijn gericht op het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid. De actualisatie van de stappenplannen heeft zich ook beperkt tot het werken met Safeti-NL 8.3. Inhoudelijk zijn ze niet veranderd. RIVM vindt het belangrijk om de verschillen verder te inventariseren door de voorbeelden en bijbehorende gegevens verder te analyseren. RIVM neemt hiervoor contact op met Luc Vijgen die verschillen heeft geconstateerd. RIVM informeert ook het ministerie van IenW.

Gevraagd wordt of de verschillen ook zijn geconstateerd bij de rapportages die AVIV en Witteveen & Bos in opdracht van IenW maken over de aandachtsgebieden. Reinoud Scheres geeft aan dat zij de aandachtsgebieden niet met beide Safeti versies berekenen en daardoor geen inzicht hebben in eventuele verschillen. De rapportages zijn nog niet gereed.

6. Review literatuurstudie PGS

Paul Uijt de Haag geeft een update over het rapport. Het conceptrapport is gereviewd.

Commentaren waren gericht op de verspreiding en pluimstijging van een gifwolk zoals beschreven in het rapport. Dit heeft tot input geleid voor een betere modellering. Het rapport over de verspreiding en pluimstijging wordt met behulp van deze input afgerond. Er is ook aandacht gevraagd voor punten die eveneens van belang zijn voor de modellering, maar die in het rapport niet zijn meegenomen. Zo zou de modellering nog niet aansluiten bij nieuwe brandveiligheidssystemen bij PGS 15 opslagen. Deze aanvullende aandachtspunten worden geagendeerd voor volgend jaar. Eelke Kooij en Gerald Laheij (beiden RIVM) zullen in december op het Relevant congres de stand van zaken presenteren.

Vraag: is het mogelijk om thermische trek te berekenen bij een open NOx opslag? *RIVM: op dit moment gaan we er van uit dat je een 'aan/uit' situatie hebt. Eerst geen, later wel thermische trek.*

We willen naar een meer geavanceerde methode om bijvoorbeeld de pluimstijging te relateren aan de grootte van de brand en windsnelheid.

7. Rondvraag en actielijst

De nog openstaande acties uit vorige bijeenkomsten zijn besproken. De actielijst is op basis daarvan geactualiseerd. De geactualiseerde actielijst is onderaan dit verslag weergegeven.

Luc Vijgen: DCMR en provincie proberen differentiatie in aandachtsgebieden aan te brengen. Resultaten worden gepresenteerd op het Relevant congres.

Bert Warffemius: wat gebeurt er met het instrument domino-effecten (IDE)? Het instrument is niet meer actueel o.a. m.b.t. de stofindeling en fragmentatie. *De actualisatie van dit instrument staat op de lijst om met het ministerie van IenW te bespreken.*

Alexander Klaessen: we hebben eerder in de PrIO gesproken over waterstofontstekingskansen. Wat is hier de stand van zaken van? *Dit wordt meegenomen bij de modellering van waterstof voor transport.*

8. Volgend PrIO overleg

Het volgende PrIO overleg wordt thematisch ingestoken. De werktitel is: integrale benadering onder Omgevingswet. Casussen / suggesties zijn welkom.

Actielijst

Uit overleg 3 november

Actie	Door	Status
Website rekenvoorschrift overzichtelijker maken.	RIVM	RIVM neemt de feedback mee bij de doorontwikkeling van de website.
Samenstellen begeleidingscommissie project modellering transport van waterstof en LNG	RIVM	RIVM stelt met behulp van de aangedragen leden een begeleidingscommissie samen en laat een datumprikker rond gaan voor een online meeting met de beoogde begeleidingscommissie.
Verder inventariseren en analyseren van geconstateerde verschillen tussen versie 8.2. en 8.3. bij het berekenen aandachtsgebieden aan de hand van aangedragen voorbeelden en bijbehorende gegevens	RIVM i.s.m. DCMR	RIVM neemt hiervoor contact op met Luc Vijgen die verschillen heeft geconstateerd. RIVM informeert ook het ministerie van IenW.

Eerdere actiepunten

Actie	Door	Status
Reviewers benaderen voor review literatuurstudie PGS	RIVM	Afgerond.
Indienen voorstel natuurlijke koudemiddelen voor PrIO	Ronald	Afgerond. Bij navraag bij de collega's uit het land kwam er niet echt een acuut knelpunt tevoorschijn.
Aandragen en verzamelen literatuur ter onderbouwing twijfels over validiteit plasbrandmodellen	Antea Arcadis RIVM	Staat nog open. Rapport over een plasbrand in Texas is genoemd, wat o.a. de brandweer Rotterdam gebruikt. Dit zou ook blijken uit CFD modelleringen.
Terugkoppelen geplande activiteiten n.a.v. memo energietransitie	RIVM	Onder andere teruggekoppeld in PrIO overleg van november. Kan van de actielijst af.
Uitwerken concreet voorbeeld van de modellering van langwerpige tankputten	RIVM	Afgerond. Het is als aandachtspunt benoemd in het Handboek omgevingsveiligheid. Ook in de PGS29 wordt hier over gesproken. Een concreet voorbeeld is nog niet beschikbaar. Met DNV GL is afgesproken hier volgend jaar naar te kijken.
Het verstrekken van aanvullende informatie over de situaties waarin je bij de berekening van aandachtsgebieden van PGS-15 opslagen gemotiveerd kunt afwijken van de standaardbenadering	RIVM	Wordt opgepakt binnen de herziening van de PGS 15. Er is een eerste opzet van deze richtlijnen, deze richtlijnen worden met toxicologen verder uitgewerkt voordat ze gepubliceerd worden